

Evropski svet

Bruselj, 27. junij 2024
(OR. en)

EUCO 15/24

CO EUR 12
CONCL 4

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Zasedanje Evropskega sveta (27. junij 2024) – sklepi

Pošiljamo vam sklepe, ki jih je Evropski svet sprejel na navedenem zasedanju.

Evropski svet je s predsednikom Ukrajine izmenjal mnenja o vojni agresiji Rusije proti Ukrajini ter podpori Evropske unije Ukrajini in njenemu prebivalstvu.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Evropski svet opozarja na svoje prejšnje sklepe o nadaljnjem podpiranju neodvisnosti, suverenosti in ozemeljske nedotakljivosti Ukrajine znotraj njenih mednarodno priznanih meja ter ponovno potrjuje neomajno zavezo Evropske unije, da Ukrajini in njenemu prebivalstvu še naprej zagotavlja politično, finančno, gospodarsko, humanitarno, vojaško in diplomatsko podporo, dokler in kolikor bo treba. Rusija ne sme prevladati. Evropski svet odločno obsoja nedavno stopnjevanje sovražnosti s strani Rusije, predvsem nadaljnje okrepljene napade na civilno prebivalstvo ter civilno in kritično infrastrukturo, zlasti v energetske sektorju.
2. Ukrajina uveljavlja svojo neodtujljivo pravico do samoobrambe, zato Evropski svet poziva k okrepitvi dobav vojaške podpore zanj. Za zaščito prebivalstva Ukrajine in kritične energetske infrastrukture so nujno potrebni zlasti sistemi zračne obrambe, strelivo in rakete.
3. Evropski svet je pregledal, kaj je bilo doseženo v zvezi z dobavo vojaške podpore Ukrajini, glede katere so potrebna nadaljnja prizadevanja. Svet poziva, naj hitro konča delo v zvezi z ukrepi pomoči v okviru Evropskega mirovnega instrumenta, ki bodo nadalje spodbudili dobavo vojaške podpore Ukrajini. Evropski svet pozdravlja napredek, dosežen pri pobudah več držav članic glede streliva in raket, bojnih letal, zračne obrambe in usposabljanja, ter poziva k njihovi nadaljnji okrepitvi in pospešitvi. Da bi lahko bolje prispevala k izpolnjevanju potreb ukrajinske vojske po usposabljanju, je Evropska unija pripravljena dodatno povečati zmogljivosti misije Evropske unije za vojaško pomoč v podporo Ukrajini (EUMAM Ukraine).

4. Potem ko so bili sprejeti zakonodajni akti EU za usmerjanje izrednih prihodkov, ki izhajajo iz imobiliziranih sredstev Rusije, v nadaljnjo vojaško podporo Ukrajini, sposobnost njene obrambne industrije in njeno obnovo, Evropski svet prvo izplačilo pričakuje poleti.

Evropski svet poziva Komisijo, visokega predstavnika in Svet, naj nadaljujejo delo in pri tem obravnavajo vse ustrezne pravne in finančne vidike, da bi do konca leta zagotovili dodatno financiranje za Ukrajino v obliki posojil, ki bodo servisirana in poplačana s prihodnjimi pritoki izrednih prihodkov, in skupaj s partnerji iz skupine G7 – v skladu z razpravami na vrhu v Apuliji – dosegli približno 50 milijard EUR za podporo sedanjim in prihodnjim vojaškim in proračunskim potrebam ter potrebam po obnovi Ukrajine. Sredstva Rusije bi morala ostati imobilizirana, ob upoštevanju prava EU, dokler Rusija ne preneha vojne agresije proti Ukrajini ter povrne škodo, ki je nastala zaradi te vojne.

5. Evropski svet pozdravlja skupne varnostne zaveze, ki sta jih sklenili Evropska unija in Ukrajina, ter dodatne dvostranske varnostne dogovore, ki so jih z Ukrajino sklenile države članice in partnerji.
6. Vojaška podpora in varnostne zaveze EU bodo dane ob doslednem spoštovanju varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic ter ob upoštevanju varnostnih in obrambnih interesov vseh držav članic.
7. Evropski svet pozdravlja izid vrha za mir v Ukrajini, ki je bil 15. in 16. junija 2024 v Švici. Evropska unija in njene države članice si bodo še naprej prizadevale za najširšo mednarodno podporo – še zlasti podporo ključnih držav v razvoju in gospodarstev v vzponu – celovitemu, pravičnemu in trajnemu miru, utemeljenemu v načelih Ustanovne listine ZN in mednarodnega prava, v skladu s ključnimi načeli in cilji ukrajinske formule za mir.

8. Evropska unija ostaja globoko zaskrbljena nad usodo vseh nezakonito deportiranih in preseljenih ukrajinskih otrok in drugega civilnega prebivalstva v Rusijo in Belorusijo. Evropski svet ponovno odločno poziva Rusijo in Belorusijo, naj nemudoma zagotovita njihovo varno vrnitev v Ukrajino. Pozdravlja pobude za pomoč pri vračanju ukrajinskih otrok domov k njihovim družinam in skupnostim, vključno z Mednarodno koalicijo za vrnitev ukrajinskih otrok, pri kateri ima Evropska unija zdaj status opazovalke.
9. Evropski svet pozdravlja izid konference o okrevanju Ukrajine, ki je bila 11. in 12. junija 2024 v Berlinu. Zaradi vedno slabših humanitarnih razmer, predvsem na območjih Ukrajine, kjer potekajo spopadi, je nujno nadaljevati humanitarno pomoč in pomoč civilne zaščite ter zagotoviti humanitarni dostop. Evropska unija je še naprej zavezana, da bo ob usklajevanju z mednarodnimi partnerji podpirala sanacijo, okrevanje in obnovo Ukrajine, vključno s pomočjo pri razminiranju. Evropski svet v zvezi s tem, potem ko je Svet pozitivno ocenil načrt za Ukrajino, pozdravlja hitro izplačilo do 1,89 milijarde EUR v okviru predhodnega financiranja za pomoč Ukrajini pri njenem okrevanju in obnovi, kar je še posebej nujno v energetskega sektorju.
10. Evropski svet poziva Evropsko unijo in države članice, naj ob usklajevanju s partnerji nujno okrepijo podporo energetskega sektorju Ukrajine. Komisijo, visokega predstavnika in Svet poziva, naj pospešijo priprave na podpiranje Ukrajine med zimo.
11. Evropski svet pozdravlja nedavno podaljšanje mandata svetovalne misije EU v Ukrajini (EUAM). Misija bo lahko tako okrepila prizadevanja na osvobojenih in na njih meječih ozemljih v Ukrajini v podporo ponovni vzpostavitvi pravne države ter vrnitvi državnih storitev na ta območja.

12. Evropski svet pozdravlja sprejetje 14. svežnja sankcij proti Rusiji in dogovor o dodatnih omejevalnih ukrepih proti Belorusiji. Poziva k doslednemu in učinkovitemu izvrševanju sankcij ter k sprejetju nadaljnjih ukrepov za preprečevanje njihovem izogibanju, tudi prek tretjih držav. Evropska unija je pripravljena še bolj omejiti sposobnost Rusije za vojskovanje ter odločno poziva vse države, naj ne zagotavljajo materialne ali druge podpore vojni agresiji Rusije.
13. Evropska unija je še naprej odločena, da bosta Rusija in njeno vodstvo v celoti odgovarjala za izvajanje vojne agresije proti Ukrajini in za druga najhujša kazniva dejanja po mednarodnem pravu, pa tudi za ogromno škodo, ki jo je povzročila s svojo vojno. Evropski svet pozdravlja napredek in spodbuja nadaljnja prizadevanja na vseh delovnih področjih.
14. Evropski svet pozdravlja sprejetje pogajalskega okvira in izvedbo prve medvladne konference o pristopu Ukrajine. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Ukrajino ter podpirala njena reformna prizadevanja na njeni evropski poti.

II. BLIŽNJI VZHOD

15. Evropski svet je razpravljal o najnovejšem dogajanju na Bližnjem vzhodu.
16. Evropski svet ponovno najostreje obsoja brutalne teroristične napade na Izrael, ki so jih 7. oktobra 2023 izvedli Hamas in druge teroristične skupine. Izraelu in njegovemu prebivalstvu izraža popolno solidarnost in podporo ter ponovno potrjuje, da je v celoti zavezan njegovi varnosti in regionalni stabilnosti. Izrael mora pri uresničevanju svoje pravice do obrambe dosledno izpolnjevati svoje obveznosti na podlagi mednarodnega prava, vključno z mednarodnim humanitarnim pravom, v vseh okoliščinah.

Evropski svet poudarja pomen spoštovanja in izvajanja sklepov Meddržavnega sodišča (ICJ), ki so pravno zavezujoči.

17. Evropski svet pozdravlja sprejetje Resolucije Varnostnega sveta ZN 2735. Evropski svet poziva k takojšnji dosledni in brezpogojni izvedbi pogojev iz predloga o prekinitvi ognja, kar bi zagotovilo takojšnjo prekinitev ognja v Gazi, izpustitev vseh talcev, znatno in trajno povečanje dotoka humanitarne pomoči po vsej Gazi ter trajno prekinitev ognja in konec krize, pri čemer bi bili zajamčeni varnostni interesi Izraela in varnost za palestinsko civilno prebivalstvo.
18. Evropski svet opozarja, da je treba izvajati sklep ICJ z dne 24. maja 2024 in izraža globoko zaskrbljenost zaradi posledic nadaljevanja kopenskih operacij v Rafi za civilno prebivalstvo.
19. Evropski svet obžaluje vse civilne smrtne žrtve. Z veliko zaskrbljenostjo opozarja na nesprejemljivo število civilnih žrtev, zlasti otrok, ter katastrofalno pomanjkanje hrane in neposredno nevarnost lakote zaradi nezadostne dostave pomoči v Gazo. Vse strani poziva, naj sprejmejo vse izvedljive ukrepe za zaščito življenj civilistov. Evropski svet ponovno potrjuje, kako nujno je zagotoviti celovit, hiter, varen in neoviran dostop do obsežne humanitarne pomoči Palestincem, ki jo potrebujejo, ter omogočiti in olajšati učinkovito delovanje humanitarnih delavcev in mednarodnih organizacij v Gazi. V zvezi s tem poudarja, da so storitve UNRWA v Gazi in po vsej regiji bistvene, ter obsoja vse poskuse, da bi agencijo ZN označili za teroristično organizacijo. Evropski svet pozdravlja akcijski načrt, ki ga je predložila UNRWA. Njegovo izvajanje bomo natančno spremljali. Evropski svet pozdravlja vztrajna prizadevanja Jordanije in Egipta za umiritev krize in humanitarno konferenco v Jordaniji 11. junija 2024.

20. Evropski svet obsoja nedavne napade, v katerih so bili poškodovani prostori Mednarodnega odbora Rdečega križa (ICRC) v Gazi. Vse strani poziva, naj z vsemi izvedljivimi previdnostnimi ukrepi poskrbijo, da ne bodo škodovala civilnemu prebivalstvu, humanitarnim delavcem in objektom, v skladu s svojimi obveznostmi po mednarodnem pravu pa naj ICRC zagotovijo dostop do objektov, v katerih so pridržani ljudje.
21. Evropski svet odločno obsoja nenehno nasilje ekstremističnih naseljencev na Zahodnem bregu, tudi Vzhodnem Jeruzalemu. Svet poziva, naj nadaljuje delo v zvezi z nadaljnjimi omejevalnimi ukrepi proti ekstremističnim naseljencem. Poziva tudi k varnemu dostopu do svetih krajev in ohranitvi sedanjega stanja. Treba je ohraniti poseben status in značaj Jeruzalema in njegovega starega mesta, nedotakljivost njegovih svetih mest ter možnost vseh njegovih skupnosti, da živijo v njem, kar morajo spoštovati vse strani. Evropski svet obsoja odločitve izraelske vlade o nadaljnjem širjenju nezakonitih naselbin na zasedenem Zahodnem bregu in odločno poziva Izrael, naj te odločitve prekliche.
22. Evropski svet izraža zaskrbljenost zaradi vse večjih napetosti v regiji, zlasti vzdolž modre črte, ter vse večjega uničevanja in prisilnega razseljevanja civilistov na obeh straneh izraelsko-libanonske meje. V skladu z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1701 odločno poziva vse akterje, naj ravnajo zadržano, preprečijo nadaljnje zaostrovanje in sodelujejo v mednarodnih diplomatskih prizadevanjih. Evropski svet najostreje obsoja vse grožnje, usmerjene proti državam članicam EU, ki so dodatni element k nadaljnjemu zaostrovanju, in ponovno potrjuje neomajno solidarnost z državami članicami. Evropski svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj nadaljujeta delo v zvezi s krepitvijo podpore EU Libanonu, vključno z libanonskimi oboroženimi silami in začasnimi silami ZN v Libanonu (UNIFIL).

23. Evropska unija ponovno poudarja svojo neomajno zavezanost trajnemu in vzdržnemu miru v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta ZN in na podlagi rešitve dveh držav, pri čemer bosta Država Izrael ter neodvisna, demokratična, nedeljiva, suverena in uspešna Država Palestina sobivali v miru in varnosti ter se medsebojno priznavali. Evropska unija bo še naprej sodelovala z mednarodnimi partnerji za oživitev političnega procesa v ta namen. Evropski svet ugotavlja, da je verodostojna možnost za palestinsko državnost ključen element tega političnega procesa. Evropska unija bo dejavno prispevala k usklajenim mednarodnim prizadevanjem za obnovo Gaze. Prav tako bo podpirala Palestinsko upravo pri izvajanju potrebnih reform in vzpostavljanju institucionalnih zmogljivosti. Evropski svet poudarja, da je treba ustaviti ukrepe, ki slabijo Palestinsko upravo, ter poziva Izrael, naj sprostí zadržane davčne in carinske prihodke ter sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da bodo korespondenčne bančne storitve med izraelskimi in palestinskimi bankami nadalje obstajale.

III. VARNOST IN OBRAMBA

24. Evropski svet je, ob opozarjanju na svoje sklepe iz marca 2024 ter predvsem potrebo, da Evropa zmanjša svoje strateške odvisnosti ter poveča svojo splošno obrambno pripravljenost in zmogljivosti ter ustrezno nadalje okrepi tehnološko in industrijsko bazo svoje obrambe, razpravljaj o nujnih, takojšnjih in srednjeročnih obrambnih potrebah in evropskih obrambnih pobudah. Opravił je tudi prvo razpravo o možnostih za mobilizacijo sredstev za evropsko obrambo.
25. Evropski svet poziva Svet, države članice, Komisijo in visokega predstavnika, naj v skladu s svojimi zadevnimi pristojnostmi nadaljujejo delo glede vseh elementov, zlasti glede:
- vrzeli pri kritičnih zmogljivostih, in sicer na podlagi načrta za razvoj zmogljivosti;
 - strategije za evropsko obrambno industrijo (EDIS) ter
 - predloga za program za evropsko obrambno industrijo (EDIP), da bi ga lahko sprejeli do sredine leta 2025.

26. Evropski svet poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj predstavita izdelane možnosti, o katerih bo razpravljala Svet, za javno in zasebno financiranje krepitev tehnološke in industrijske baze obrambe ter obravnavo vrzeli pri kritičnih zmogljivostih.
27. Evropski svet poleg tega pozdravlja akcijski načrt za varnost in obrambo, ki ga je sprejela skupina Evropske investicijske banke, ter poziva k njegovemu hitremu izvajanju. Evropsko investicijsko banko poziva, naj oceni in po potrebi nadalje prilagodi svojo posojilno politiko obrambni industriji, hkrati pa ohrani svojo sposobnost financiranja.
28. To ne posega v posebno naravo varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic, upošteva varnostne in obrambne interese vseh držav članic ter je v skladu s Pogodbama.

IV. KONKURENČNOST

29. Evropski svet je na podlagi sklepov iz aprila 2024 in poročila predsedstva o delu glede novega dogovora o evropski konkurenčnosti pregledal napredek pri pobudah za povečanje konkurenčnosti Unije, zagotovitev njene gospodarske odpornosti in uresničitev celotnega potenciala enotnega trga.
30. Evropski svet zlasti glede unije kapitalskih trgov poziva Svet in Komisijo, naj pospešita delo v zvezi z vsemi opredeljenimi ukrepi, vključno z odprtimi predlogi, ki so potrebni za vzpostavitev resnično povezanih trgov, dostopnih vsem državljanom in podjetjem v celotni Uniji, v korist vseh držav članic. Ponovno poudarja nujnost in pomen unije kapitalskih trgov za mobilizacijo znatnih zasebnih naložb, potrebnih za soočanje s prihodnjimi izzivi.
31. Evropski svet z zanimanjem pričakuje hiter in bistven napredek glede vseh elementov novega dogovora o evropski konkurenčnosti do konca leta ter bo zadevo še naprej spremljal.

V. **DRUGE TOČKE**

Migracije

32. Evropski svet je opravil strateško razpravo o migracijah in se seznanil z nedavnim pismom predsednice Komisije.

Črno morje

33. Evropski svet ponovno potrjuje pomen varnosti in stabilnosti na območju Črnega morja ter poziva Komisijo in visokega predstavnika, naj pripravita skupno sporočilo o oblikovanju strateškega pristopa EU k Črnemu morju.

Republika Moldavija

34. Evropska unija bo Republiki Moldaviji še naprej zagotavljala vso ustrezno podporo pri obravnavanju izzivov, s katerimi se sooča zaradi vojne agresije Rusije proti Ukrajini, ter za okrepitev odpornosti, varnosti in stabilnosti te države glede na destabilizirajoče dejavnosti Rusije, ne nazadnje ob upoštevanju jesenskih volitev in referendumov. Evropski svet pozdravlja dvostranske zaveze držav članic, da bodo podprle Partnersko misijo Evropske unije (EUPM Moldova) za krepitev odpornosti varnostnega sektorja.
35. Evropski svet pozdravlja sprejetje pogajalskega okvira in izvedbo prve medvladne konference o pristopu Republike Moldavije. Evropska unija bo še naprej tesno sodelovala z Republiko Moldavijo ter podpirala njena reformna prizadevanja na njeni evropski poti.

Gruzija

36. Evropski svet izraža resno zaskrbljenost zaradi nedavnih dogodkov v Gruziji. Zlasti sprejeti zakon o preglednosti tujega vpliva pomeni nazadovanje pri ukrepih, določenih v priporočilu Komisije za status kandidatke. Evropski svet poziva gruzijske oblasti, naj pojasnijo svoje namere in spremenijo trenutno ukrepanje, zaradi katerega je ogrožena pot Gruzije v EU in ki *de facto* vodi v zaustavitev pristopnega procesa.
37. Evropski svet poziva k prenehanju vse pogostejšega ustrahovanja, groženj in fizičnih napadov zoper predstavnike civilne družbe, politične voditelje, civilne aktiviste in novinarje v Gruziji. Opozarja, da je spoštovanje vrednot in načel, na katerih temelji Evropska unija, bistveno za vsako državo, ki želi postati članica.
38. Evropski svet poziva gruzijske oblasti, naj zagotovijo, da bodo jesenske parlamentarne volitve svobodne in poštene, ter poziva k obsežnemu dolgoročnemu in kratkoročnemu opazovanju volitev s strani partnerjev. Še naprej bo pozorno spremljal razmere.
39. Evropski svet ponovno potrjuje svojo neomajno podporo ozemeljski celovitosti Gruzije. Ponovno poudarja svojo trdno solidarnost z Gruzijci in svojo pripravljenost, da jih še naprej podpira na njihovi poti k evropski prihodnosti.

Hibridne grožnje

40. Evropski svet odločno obsoja vse vrste hibridnih dejavnosti, ki so vedno pogostejše ter usmerjene proti Evropski uniji, njenim državam članicam in partnerjem, vključno z ustrahovanjem, sabotažo, subverzijo, tujim manipuliranjem z informacijami in vmešavanjem, dezinformacijami, zlonamernimi kibernetскими dejavnostmi ter instrumentalizacijo migrantov s strani tretjih držav. Rusija je okrepila svojo kampanjo z novimi aktivnimi operacijami na evropskih tleh. Evropska unija in države članice se bodo na takšne ukrepe odzvale enotno in odločno.

41. Evropski svet v odziv na destabilizirajoče dejavnosti Rusije v tujini ponovno poziva k nadaljevanju dela v Svetu za vzpostavitev novega režima sankcij. Evropska unija bo prav tako še naprej tesno sodelovala s partnerji pri odkrivanju hibridnih dejavnosti tretjih držav, tudi lažnega diskurza in dezinformacij, ter boju proti njim.

Boj proti antisemitizmu, rasizmu in ksenofobiji

42. Evropski svet ponovno najostreje obsoja vse oblike antisemitizma, sovraštva, nestrpnosti, rasizma in ksenofobije, tudi sovraštvo do muslimanov.

VI. NASLEDNJI INSTITUCIONALNI CIKEL

Imenovanja

43. Evropski svet je Antónia Costo izvolil za predsednika Evropskega sveta za obdobje od 1. decembra 2024 do 31. maja 2027. Generalno sekretarko Sveta je pozval, naj izvoljenemu predsedniku Evropskega sveta pomaga v prehodnem obdobju.
44. Evropski svet je pozdravil sklep voditeljev in voditeljic držav ali vlad pogodbenic Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji, katerih valuta je euro, o imenovanju Antónia Coste za predsednika vrha držav euroobmočja za obdobje od 1. decembra 2024 do 31. maja 2027.
45. Evropski svet je sprejel sklep, s katerim Evropskemu parlamentu za kandidatko za predsednico Evropske komisije predlaga Ursulo von der Leyen.
46. Evropski svet meni, da je Kaja Kallas primerna kandidatka za visoko predstavnico Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, če se s tem strinja novoizvoljena predsednica Komisije.

Strateška agenda

47. Evropski svet je sprejel strateško agendo za Unijo za obdobje 2024–2029 iz priloge.

VII. ČASOVNI NAČRT ZA PRIHODNJE DELO V ZVEZI Z NOTRANJIMI REFORMAMI

48. Da bi EU postala močnejša in da bi okrepili evropsko suverenost, Evropski svet poudarja, da je treba postaviti potrebne notranje temelje in izvesti potrebne notranje reforme za uresničitev dolgoročnih ambicij Unije in obravnavanje ključnih vprašanj, povezanih z njenimi prednostnimi nalogami in politikami, pa tudi njeno sposobnostjo ukrepanja ob soočanju z novo geopolitično realnostjo in vse bolj kompleksnimi izzivi.
49. To delo bi moralo potekati vzporedno s procesom širitve, saj morajo biti ob pristopu pripravljene tako Unija kot prihodnje države članice.
50. V ta namen je Evropski svet določil naslednji časovni načrt za prihodnje delo:
- a) Evropski svet je seznanjen s sporočilom Komisije o reformah in pregledih politik pred širitvijo ter jo poziva, naj do pomladi 2025 predstavi poglobljene preglede politik z operativnimi elementi za naslednje štiri sklope:
 - i) vrednote, vključno z orodji in postopki za zaščito pravne države;
 - ii) politike, s katerimi bi med drugim zagotovili dolgoročno konkurenčnost, blaginjo in vodilno vlogo EU na svetovnem prizorišču ter okrepili njeno strateško suverenost;
 - iii) proračun, tudi v kontekstu novih pogajanj o večletnem finančnem načrtu, predlog katerega bo predložen do 1. julija 2025, ter
 - iv) upravljanje.
 - b) Evropski svet se je seznanil s poročilom predsedstva o napredku, kar zadeva prihodnost Evrope. Svet poziva, naj nadaljuje delo in do junija 2025 predloži poročilo o nadaljnjih ukrepih, v katerem bodo obravnavani ti štirje sklopi.
51. Evropski svet bo junija 2025 pregledal napredek in po potrebi dal dodatne smernice.

Strateška agenda za obdobje 2024–2029

Evropska unija je bila ustanovljena zaradi nujnosti, da se v Evropi zagotovi mir na podlagi sodelovanja, solidarnosti in skupne gospodarske blaginje. Ta prvotna obljuba nas še vedno usmerja in je podlaga za naše prednostne naloge za močno in suvereno Evropo.

Svetovno politično okolje se spreminja zaradi strateškega tekmovanja, vse večje svetovne nestabilnosti in poskusov spodkopavanja mednarodnega reda, utemeljenega na pravilih. Rusija je na našo celino spet prinesla vojno. Razmere v našem sosodstvu, na Bližnjem vzhodu, so dramatične. Zaradi podnebnih sprememb, izgube biotske raznovrstnosti in onesnaževanja je naše naravno okolje vedno bolj poškodovano, v njem je vedno več motenj. Hiter razvoj novih tehnologij prinaša priložnosti, vendar lahko prinese tudi tveganja.

Zaradi teh izzivov brez primere smo v zadnjih petih letih pri sodelovanju in integraciji stopili na novo pot. Skupaj smo določili ključne cilje za boj proti podnebnim spremembam in vzpostavili ambiciozen okvir za digitalni prehod. Skupaj smo razvili cepiva in jih distribuirali po Evropi in zunaj nje ter vzpostavili obsežen sklad za okrevanje v odziv na pandemijo, ki je nepredstavljivo prizadela naše družbe. Skupaj smo zaščitili naša gospodarstva med energetske krizo. In skupaj Ukrajini zagotavljamo znatno vojaško in gospodarsko pomoč, da bi se lahko ubranila pred vojno agresijo Rusije in zaščitila evropsko varnost. Vendar se tu še ne bomo ustavili. Izpolnili bomo poziv ustanoviteljev Unije in zagotovili, da bodo naši odzivi tako ustvarjalni, da se bomo lahko spoprijeli s prihodnjimi izzivi ne glede na njihovo velikost.

Kot Unija in kot države članice se bomo s skupnimi močmi in sredstvi enotno in odločno soočali s prihodnjimi leti. Prisluhnili bomo željam svojih državljanov. Z uspešnim podnebnim in digitalnim prehodom, pri katerem ne bomo pustili nikogar ob strani, bomo povečali svojo konkurenčnost in postali prva podnebno nevtralna celina. Obravnavali bomo izzive, ki jih prinašajo migracije.

Prevzeli bomo potrebno odgovornost za svojo varnost in obrambo ter utrdili sposobnost ukrepanja za zaščito lastnih interesov in da bi postali vplivnejši v svetu. S podpiranjem mednarodnega prava in institucij, pravičnega svetovnega upravljanja, vključujočega multilateralizma ter trajnostne rasti in razvoja bomo prevzeli vodilno vlogo pri reševanju svetovnih izzivov.

Močna in konkurenčna socialna tržna gospodarstva bodo gonilna sila pri doseganju naših ambicij. V današnjem hiperkonkurenčnem svetu moramo sprostiti evropski podjetniški duh. Evropa je celina aktivnih, ustvarjalnih in inovativnih ljudi. Zaupanje v naša podjetja, da tveganja spremenijo v priložnosti, bo spodbudilo naložbe in okrepilo gospodarsko rast, Evropa pa bo postala vodilna v svetu na področju zelene in digitalne industrije in tehnologije.

Še naprej nas, tako navznoter kot navzven, usmerjajo naše vrednote in pravna država. Te so temelj za močnejšo, uspešnejšo in bolj demokratično Unijo za naše državljane.

Evropski svet se strinja z naslednjimi prednostnimi nalogami ter poziva Evropski parlament, Svet in Komisijo, naj jih v naslednjem institucionalnem ciklu izvajajo, pri tem pa spoštujejo institucionalno ravnovesje pristojnosti, kot je določeno v Pogodbah, ter načela prenosa pristojnosti, subsidiarnosti in sorazmernosti. V naslednjem večletnem finančnem okviru Unije bo treba upoštevati te prednostne naloge, da bo proračun EU primeren za prihodnost ter da se bomo na evropske izzive odzivali evropsko. V zvezi s tem si bomo prizadevali za uvedbo novih virov lastnih sredstev.

Svobodna in demokratična Evropa

Ohranjanje evropskih vrednot v Uniji

Naše vrednote so naša moč. Še naprej bomo varovali in širili svoje temeljne vrednote – spoštovanje človekovega dostojanstva, svobodo, demokracijo, enakost, pravno državo in spoštovanje človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin –, na katerih bo Unija tudi v prihodnje slonela.

Spodbujali in varovali bomo spoštovanje pravne države, ki je podlaga za evropsko sodelovanje, ter se ravnali po načelih objektivnosti, nediskriminacije in enakega obravnavanja držav članic. Okrepili bomo demokratično odpornost, tudi s poglobljanjem udeležnosti državljanov, zaščito svobodnih in pluralnih medijev in civilne družbe ter bojem proti tujemu vmešavanju in poskusom destabilizacije, vključno z dezinformacijami in sovražnim govorom. Okrepili bomo demokratični diskurz in poskrbeli, da bodo tehnološki velikani prevzeli odgovornost za zaščito demokratičnega dialoga na spletu. Skrbeli bomo za kulturno raznolikost in dediščino.

Uresničevanje naših vrednot na svetovni ravni

Evropska unija bo še naprej največja podpornica mednarodnega pravnega reda ter bo neomajno stala ob strani Združenim narodom in zagovarjala načela iz Ustanovne listine ZN. Predvsem se bo v vseh mednarodnih forumih zavzemala za svetovni mir, pravičnost in stabilnost ter za demokracijo, univerzalne človekove pravice in doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Prizadevali si bomo za reformiran večstranski sistem, ki bo bolj vključujoč in učinkovitejši.

Močna in varna Evropa

Zagotavljanje doslednega in vplivnega zunanjega delovanja

Svet okrog nas je postal bolj konflikten, usmerjen v transakcijske odnose in negotov. Prilagajali se bomo spreminjajočim se razmeram ter uveljavljali ambicije Evropske unije in njeno vlogo strateškega svetovnega akterja v novem multipolarnem geopolitičnem okolju.

Vseobsežna invazija v Ukrajini je tudi napad na svobodno in demokratično Evropo. Evropska unija bo podpirala Ukrajino v njenem boju za ohranitev neodvisnosti in suverenosti ter ponovno vzpostavitev ozemeljske celovitosti znotraj mednarodno priznanih meja. Podpirali jo bomo tudi pri njeni obnovi in prizadevanjih za doseg pravičnega miru. Še bolj si bomo prizadevali za varnost, stabilnost, mir in blaginjo v sosesčini in širše.

Tesno bomo sodelovali s partnerji in oblikovali vzajemno koristna strateška partnerstva za reševanje skupnih izzivov. Notranje in zunanje politike EU bomo usklajeno uporabljali kot vzvod za doseganje ciljev v največjem interesu Unije.

Krepitev varnosti in obrambe ter zaščita naših državljanov

Evropa mora biti prostor, kjer je vsakdo varen in svoboden ter se tudi počuti varnega in svobodnega. Evropska unija in države članice so sprejele pogumne ukrepe za okrepitev obrambne pripravljenosti in sposobnosti Unije, vključno z večjimi izdatki za obrambo. V prihodnje bomo združili prizadevanja za znatno povečanje in izboljšanje naložb, zmanjšali strateško odvisnost, povečali svoje zmogljivosti ter ustrezno okrepili tehnološko in industrijsko bazo evropske obrambe.

Da bi lahko zagotovili večjo varnost, potrebujemo trdno gospodarsko osnovo. Mobilizirali bomo potrebne instrumente za okrepitev varnosti in zaščite svojih državljanov ter za odzivanje na nove nastajajoče grožnje. Povečali bomo interoperabilnost evropskih oboroženih sil. Z vzpostavitvijo bolj povezanega evropskega obrambnega trga ter spodbujanjem skupnega javnega naročanja bomo urgentno izboljšali pogoje za okrepitev evropske obrambne industrije. Pozdravljamo vodilne projekte in obrambne pobude držav članic. Izboljšali bomo dostop do javnega in zasebnega financiranja in preučili vse možnosti za to, tudi z večjo vlogo skupine Evropske investicijske banke kot katalizatorja.

Močnejša in zmogljivejša Evropska unija na področju varnosti in obrambe bo pozitivno prispevala k svetovni in čezatlantski varnosti ter dopolnjevala Nato, ki ostaja temelj kolektivne obrambe držav, ki so njene članice. Sodelovali bomo s čezatlantskimi partnerji in zvezo NATO ob polnem spoštovanju načel iz Pogodb in načel, ki jih je določil Evropski svet, pri čemer ne bomo posegali v poseben značaj varnostne in obrambne politike nekaterih držav članic, upoštevali pa bomo varnostne in obrambne interese vseh držav članic.

Da bi Unijo napravili bolj varno, se bomo borili proti kriminalu zunaj spleta in na spletu ter preprečevali korupcijo in se borili proti njej, pri tem pa uporabili vsa orodja Unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj ter pravosodno sodelovanje. Odločno se bomo borili proti organiziranemu kriminalu in onemogočili pretok nezakonitih dobičkov iz čezmejnih kriminalnih dejavnosti. Borili se bomo proti poskusom vnašanja delitve, radikalizacije, terorizma in nasilnega ekstremizma.

Evropska unija bo skladno s pristopom, ki upošteva vse nevarnosti in celotno družbo, okrepila svoje zmogljivosti za zagotavljanje odpornosti in pripravljenosti ter za preprečevanje kriz in odzivanje nanje, da bi svoje državljane in družbe zaščitila pred različnimi krizami, vključno z naravnimi nesrečami in izrednimi zdravstvenimi razmerami. Okrepili bomo skupno odzivanje na kibernetsko in hibridno vojskovanje, tuje manipulacije in vmešavanje ter grožnje naši kritični infrastrukturi. Posebno pozornost bomo namenili krepitvi družbene odpornosti.

Priprave na večjo in močnejšo Unijo

Pomen širitve kot geostrateške naložbe v mir, varnost, stabilnost in blaginjo je v novi geopolitični realnosti še bolj poudarjen. V procesu širitve je vidna nova dinamika. Na EU in državah, ki želijo postati članice, je zdaj odgovornost, da izkoristijo to priložnost in to jasno sporočijo.

Evropska unija bo pristop obravnavala glede na dosežke in z oprijemljivimi spodbudami. Z ustreznimi instrumenti bo podpirala države, ki želijo postati članice, pri izpolnjevanju pristopnih pogojev ter izkoristila vse možnosti za nadaljnje spodbujanje njihovega postopnega vključevanja. Spodbujala bo tudi reformna prizadevanja, zlasti glede pravne države, pa tudi regionalno povezovanje, dobre sosedске odnose, spravo in reševanje dvostranskih sporov.

Hkrati bo Evropska unija izvedla potrebne notranje reforme, s katerimi bo zagotovila, da bodo naše politike primerne za prihodnost in vzdržno financirane ter da bodo institucije EU še naprej učinkovito delovale in ukrepale.

Uporaba celovitega pristopa k migracijam in upravljanju meja

Zagotavljanje svobodnega gibanja državljanov v EU je temeljni dosežek Evropske unije, zanj pa je potrebno ustrezno delovanje schengenskega območja. Ta svoboda prinaša skupno odgovornostjo izpolnjevanja in izvrševanja naših skupnih obveznosti ter učinkovitega varovanja zunanjih meja EU. Le na ta način bomo lahko zagotovili varnost ter ohranjali javni red in mir v skladu s svojimi načeli in vrednotami.

Evropska unija bo v okviru pristopa, temelječega na celovitih partnerstvih, še naprej sodelovala z državami izvora in tranzita v vzajemno korist. Skupaj bomo obravnavali dolgoročne izzive, ki jih predstavljajo nedovoljene migracije, in njihove temeljne vzroke, ter si prizadevali za vračanje. Poleg tega bomo preučili priložnosti, ki jih ponujajo migracije, tudi z uporabo zakonitih poti. Borili se bomo proti tihotapskim mrežam ter onemogočili poslovne modele tistih, ki imajo koristi od te nečloveške trgovine. Preučili bomo nove načine za preprečevanje nedovoljenih migracij in boj proti njim. Poiskali bomo skupne rešitve za varnostne grožnje instrumentaliziranih migracij.

Uspešna in konkurenčna Evropa

Krepitev naše konkurenčnosti

Odločeni smo, da bomo okrepili osnovo za našo dolgoročno konkurenčnost ter povečali ekonomsko in socialno blaginjo državljanov. Prizadevali si bomo za povečanje njihove kupne moči, ustvarjanje dobrih delovnih mest ter zagotavljanje kakovosti blaga in storitev v Evropi. Utrdili bomo suverenost v strateških sektorjih ter iz Evrope ustvarili tehnološko in industrijsko velesilo, hkrati pa spodbujali odprto gospodarstvo. Zapolnili bomo vrzeli v rasti, produktivnosti in inovacijah, ki jih imamo v primerjavi z mednarodnimi partnerji in glavnimi konkurenti. Za to pa so potrebna znatna skupna naložbena prizadevanja in pridobivanje javnega in zasebnega financiranja, tudi s pomočjo Evropske investicijske banke.

Naš največji adut pri teh prizadevanjih je enotni trg, dolgoročni motor za blaginjo in konvergenco, ki omogoča ekonomijo obsega. Zato ga bomo še poglobili, zlasti na področju energije, financ in telekomunikacij. Odpravljali bomo preostale ovire, zlasti v zvezi s storitvami in osnovnim blagom, ter z izboljšano povezljivostjo zagotovili enak dostop do enotnega trga. Poskrbeli bomo za uravnotežen in učinkovit okvir državne pomoči in konkurence, da bi ohranili celovitost enotnega trga in enake konkurenčne pogoje. MSP bodo ostala v osrčju evropskega gospodarskega in družbenega tkiva.

Da bi sprostili potreben naložbeni potencial, bomo pospešili finančno povezovanje z vzpostavitvijo unije kapitalskih trgov in dokončanjem bančne unije. Ustvarili bomo resnično povezane evropske kapitalske trge, ki bodo dostopni in privlačni za vse državljane in podjetja ter bodo prinašali koristi vsem državam članicam.

Izkušnje so nas naučile, da ne bomo dovolili spodkopavanja naših odprtih trgov. Odločno bomo zagovarjali osrednjo vlogo STO ter izvajali ambiciozno, trdno, odprto in trajnostno trgovinsko politiko, ki bo omogočala pravične trgovinske sporazume, odpirala trge v tretjih državah za podjetja iz EU, ščitila interese EU, omogočala razvoj odpornih in zanesljivih dobavnih verig, zagotavljala resnično enake konkurenčne pogoje in ustvarjala priložnosti za vzajemni dostop na trg. Povečali bomo gospodarsko varnost, zmanjšali škodljive odvisnosti ter diverzificirali in zaščitili strateške dobavne verige, tudi z okrepitvijo pomorske varnosti. Nadgradili bomo lastne zmogljivosti v občutljivih sektorjih in za ključne tehnologije prihodnosti, na primer na področju obrambe, vesolja, umetne inteligence, kvantnih tehnologij, polprevodnikov, 5G/6G, zdravja, biotehnologij, neto ničelnih tehnologij, mobilnosti, farmacevtskih izdelkov, kemikalij in naprednih materialov. Bistveni del teh prizadevanj so spodbujanje inovacij in raziskav ter izkoriščanje orodij, kot je javno naročanje.

Zagotavljanje uspešnega zelenega in digitalnega prehoda

Na poti k podnebni nevtralnosti do leta 2050 bomo pragmatični ter bomo izkoristili potencial zelenega in digitalnega prehoda za ustvarjanje trgov, industrij in visokokakovostnih delovnih mest prihodnosti. Zagotovili bomo stabilen in predvidljiv okvir ter ustvarili okolje, ki bo bolj spodbudno za razmah evropske proizvodne zmogljivosti za neto ničelne tehnologije in izdelke. Vlagali bomo v obsežno čezmejno energetska, vodna, prometna in komunikacijska infrastruktura.

Prizadevali si bomo za pravičen in pošten podnebni prehod, pri tem pa zasledovali cilj nadaljnje konkurenčnosti na svetovni ravni in večje energetske suverenosti. Pospešili bomo energetski prehod ter vzpostavili resnično energetsko unijo, ki bo zagotavljala obsežno oskrbo s cenovno dostopno in čisto energijo. Za to bodo potrebni ambiciozna elektrifikacija z uporabo vseh neto ničelnih in nizkoogljicnih rešitev ter naložbe na področju omrežij, shranjevanja in medsebojnih povezav. Razvili bomo gospodarstvo, ki bo bolj krožno in gospodarno z viri, ter pri tem pospešili industrijski razvoj čistih tehnologij, v celoti izkoristili prednosti biogospodarstva ter sprejeli čisto in pametno mobilnost z ustrezno omrežno infrastrukturo. S tem se bosta povečala realni dohodek in kupna moč, kar bo izboljšalo življenjski standard vseh državljanov EU.

Izkoristili bomo neizkoriščeni potencial podatkov, spodbujali interoperabilnost podatkov ter naložbe v prelomne digitalne tehnologije v Evropi in njihovo uporabo v celotnem gospodarstvu, hkrati pa skrbeli za zasebnost in varnost. Za to bomo potrebovali najsodobnejšo digitalno infrastrukturo. Z opiranjem na digitalno identiteto EU bomo ustvarili nove visokokakovostne e-storitve po vsej EU.

Evropska unija bo spodbujala konkurenčen, trajnosten in odporen kmetijski sektor, ki bo še naprej skrbel za prehransko varnost. Prizadevali si bomo za dinamične podeželske skupnosti in okrepili položaj kmetov v verigi preskrbe s hrano. Še naprej bomo varovali naravo in obrnili trend degradacije ekosistemov, tudi v oceanih. Po vsej Uniji bomo povečali odpornost v zvezi z vodo.

Spodbujanje okolja, prijaznega do inovacij in podjetij

Evropa bo v gospodarstvu, ki vse bolj temelji na znanju in podatkih, ter trgu, ki je vse bolj globalen in konkurenčen, spremljala, spodbujala in razvijala svoja podjetja in industrijo, privabljala in zadržala talente ter ostala privlačno okolje za naložbe.

Okrepili bomo raziskovalno in inovacijsko zmogljivost Evrope na področju nastajajočih in omogočitvenih tehnologij, tudi za dvojno rabo. Da bi Unija postala industrijsko močna v ključnih sektorjih, mora tudi zaščititi pošteno konkurenco, se boriti proti nepoštenim praksam in zagotoviti enake konkurenčne pogoje na notranji in svetovni ravni.

Da bi podjetja lahko uspevala, bomo ambiciozno zmanjšali birokratsko in regulativno breme na vseh ravneh ter poenostavili, pospešili in digitalizirali upravne postopke, tudi za izdajo dovoljenj, da se bodo lahko odzivali na potrebe sodobnega, dinamičnega in potrošniku prijaznega naložbenega okolja. Zavezuje se, da bomo poskrbeli za boljše urejanje, tudi s čim večjim izkoriščanjem digitalne uprave ter upoštevanjem potreb MSP in zagonskih podjetij. Delovali bomo celostno, skladno in usklajeno na vseh področjih politike ter posebno pozornost namenili izvajanju in izvrševanju dogovorjenih politik.

Skupno napredovanje

Gospodarska rast mora koristiti vsem državljanom. Ohranili bomo socialno razsežnost Evropske unije, da bo lahko vsakdo izkoriščal priložnosti, ki jih ponujata zeleni in digitalni prehod. Celostno bomo obravnavali demografske izzive ter njihove posledice za konkurenčnost, človeški kapital in enakost. Zagotovili bomo, da bodo evropski gospodarski model in sistemi socialnega varstva podpirali uspešno družbo dolgoživosti. V zvezi s tem bomo še okrepili sodelovanje na področju zdravja na evropski in mednarodni ravni ter izboljšali dostop do zdravil po vsej Uniji.

Skozi celotno življenje ljudi bomo vlagali v njihove spretnosti, usposabljanje in izobraževanje ter spodbujali mobilnost talentov v Evropski uniji in širše. EU in države članice si bodo ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic prizadevale okrepiti socialni dialog, ohraniti enake možnosti in zmanjšati neenakosti. V prihodnjih letih bo ključnega pomena povečanje udeležbe na trgu dela in spodbujanje zaposlovanja mladih.

Da bi spodbudili vesplošni skladni razvoj EU, bomo okrepili ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo za zagotovitev stalne navzgor usmerjene konvergenca, zmanjšanje neenakosti, povečanje odpornosti in konkurenčnosti ter spodbujanje dolgoročne rasti po vsej Uniji.

Naša usoda je v naših rokah. Imamo talent, pogum in vizijo za uspešno oblikovanje naše prihodnosti. Ta strateška agenda je naša skupna zaveza, da bomo odločno služili našim državljanom in izpolnili naš temeljni cilj miru in blaginje.